Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Victor Sandu

Dosarul nr. 2r-965/25
(2-23002899-02-2r-15052025)

D E C I Z I E

26 martie 2026 **municipiul Chișinău**

**Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru**

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Eleonora Badan-Melnic
Judecătorii Svetlana Vîșcu și Roman Pascari

soluționând fără citarea părților, recursul declarat de Inspectoratul Național de Probațiune împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 aprilie 2025, prin care a fost admisă excepția de tardivitate înaintată de Melinte Valeriu și s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul Național de Probațiune către Melinte Valeriu privind încasarea prejudiciului material, ca fiind tardivă,

A C O N S T A T A T:

În fapt

1. La 30 decembrie 2022, Inspectoratul Național de Probațiune a depus cerere de chemare în judecată către Melinte Valeriu privind încasarea prejudiciului material în rezultatul inspectării financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Inspectoratului Național de Probațiune al Ministerului Justiției.

2. În motivarea cererii reprezentantul reclamantului a indicat că în baza autorizațiilor nr. 950-951 din 08.10.2019 și nr. 1068-1069 din 18.11.2019, eliberate de către Inspecția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, șeful adjunct al Direcției Inspecție Financiară în Justiție, Ordine Publică și Apărarea Statului, Valentina Banceanu, și inspectorul superior din aceeași direcție, Ala Jomir, au efectuat o inspectare financiară tematică a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Inspectoratului Național de Probațiune al Ministerului Justiției, referitoare la respectarea, pe parcursul anului 2019 (9 luni), a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1281/2018 privind stabilirea moratoriului temporar pentru încadrarea persoanelor în sectorul bugetar în funcțiile vacante înregistrate, corectitudinea calculării salariilor și altor drepturi bănești în perioada ianuarie 2018 — septembrie 2019, inclusiv în cadrul implementării Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și Hotărârii Guvernului nr.

1231/2018 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018, precum și executarea conformă a cerințelor stipulate în prescripția înaintată în urma inspectării financiare efectuate în anul 2016, și efectuarea inventarierii selective inopinate a patrimoniului gestionat.

3. În urma inspectării tematice, la 22.11.2019 a fost emis Raportul privind rezultatele inspectării financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Inspectoratului Național de Probațiune al Ministerului Justiției (copia Raportului este anexată).

4. De asemenea, la 09.01.2020, în adresa Inspectoratului Național de Probațiune a parvenit Prescripția din 27.12.2019 nr. 27-04-03/1449 emisă de Inspecția Financiară, cu privire la lichidarea iregularităților constatate în urma inspectărilor financiare tematice efectuate la Ministerul Justiției și la unele autorități administrative și instituții bugetare subordonate. În această Prescripție, la capitolul III, se preciza că, în urma verificării selective a corectitudinii calculării salariilor și altor drepturi bănești pentru anii 2018-2019 (9 luni) la INPr și ANA, au fost identificate diverse cazuri de încălcare/nerespectare a legislației în domeniu, inclusiv situații care au dus la suportarea cheltuielilor neîntemeiate/nerecuperate și neregulamentare, în sumă totală de 3025,6 mii lei, din care 450,0 mii lei la INPr (neîntemeiate - 436,9 mii lei și nerecuperate - 13,1 mii lei). La capitolul VI, punctul 3 din Prescripție, se solicita „Cercetarea cazurilor de admitere a iregularităților constatate în cadrul inspectărilor actuale și precedente, cu tragerea la răspundere a persoanelor vinovate și întreprinderea acțiunilor relevante pentru recuperarea, conform legislației în vigoare, a cheltuielilor neîntemeiate/nerecuperate și returnarea acestora în bugetul de stat, precum și stingerea creanțelor cu termen expirat.

5. Nefiind de acord cu Raportul privind rezultatele inspectării financiare și cu Prescripția din 27.12.2019 nr. 27-04-03/1449 emisă de Inspecția Financiară, Inspectoratul Național de Probațiune a solicitat la 13.03.2020 instanței de judecată anularea parțială a Raportului, anularea parțială a Prescripției și anularea deciziei de soluționare a cererii prealabile din 19.02.2020 nr. 27-12-13/236 emisă de Inspecția Financiară.

6. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 03.02.2021, dosar nr. 3-718/20, s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Inspectoratul Național de Probațiune împotriva Inspecției Financiare. Hotărârea a fost menținută fără modificări prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 02.11.2021, dosar nr. 3a-774/21, și în baza încheierii nr. 3ra-402/22 din 18.05.2022 emisă de Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, fiind definitivă și irevocabilă (copia încheierii nr. 3ra-402/22 din 18.05.2022 este anexată).

7. Astfel, în temeiul actelor menționate și pentru respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară, la 16.09.2022, cu nr. 06/1180, a fost înaintată o pretenție în adresa pârâtului (copia pretenției este anexată) privind restituirea benevolă a plății greșit calculate, în valoare de 5275,94 lei, până la data de 31.10.2022. Dovada recepționării pretenției de către pârât a fost consemnată pe înscris, însă până în prezent suma nu a fost achitată.

8. Respectiv, prescripția din 27.12.2019 nr. 27-04-03/1449 emisă de Inspecția financiară cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectărilor financiare tematice, fiind

un act administrativ definitiv și irevocabil în baza încheierii nr. 3ra-402/22 din 18.05.2022 emisă de Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, obligă Inspectoratul Național de Probațiune de a întreprinde acțiunile întru recuperarea, conform legislației în vigoare, a cheltuielilor neîntemeiate de la salariații și ex-salariații care au beneficiat de plăți greșit calculate.

9. Solicită reprezentantul inspectoratului de probațiune încasarea prejudiciului material de la pârâtul Melinte Valeriu în sumă de 5275,94 lei (cinci mii două sute șaptezeci și cinci lei, 94 bani) cauzat Inspectoratului Național de Probațiune.

10. La 14 noiembrie 2024, prin intermediul cancelariei, pârâtul Melinte Valeriu a prezentat instanței de judecată referința asupra acțiunii înaintate. Totodată, prin referința înaintată fiind formulată cerere privind ridicarea excepției de tardivitate.

11. Fiind acceptată inițial în procedura scrisă, prin încheierea instanței din 10 ianuarie 2023, cauza a fost transmisă în procedură generală contencioasă cu citarea părților în ședința de pregătirea a cauzei pentru dezbateri judiciare.

12. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 aprilie 2025 a fost admisă cererea privind ridicarea excepției de tardivitate înaintată de pârâtul Melinte Valeriu. S-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Inspectoratul Național de Probațiune către Melinte Valeriu privind încasarea prejudiciului material, ca fiind tardivă.

13. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 24 aprilie 2025 Inspectoratul Național de Probațiune a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 aprilie 2025, solicitând casarea integrală a încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 10 aprilie 2025 în dosarul nr. 2-357/2023 prin care s-a admis excepția de tardivitate înaintată de Valeriu Melinte și s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul Național de Probațiune împotriva lui Valeriu Melinte cu privire la încasarea prejudiciului material, restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță de judecată pentru examinarea cauzei.

14. În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a invocat că prescripia Inspecției Financiare, în conformitate cu art. 140 din Codul administrativ, dobândește autoritatea de lucru judecat, devenind un act administrativ definitiv şi irevocabil, conform încheierii nr. 3ra-402/22 din 18.05.2022 emisă de Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție.

15. Aceasta impune Inspectoratului Național de Probațiune obligația de a iniția acțiuni pentru recuperarea, conform legislației în vigoare, a cheltuielilor nejustificate de la salariații şi foştii salariați care au beneficiat de plăți incorect calculate.

16. Totodată, rezultă că dreptul la acțiune pentru recuperarea prejudiciului material constatat de către inspecția Financiară începe să curgă de la data de 18.05.2022, conform actului administrativ defavorabil, Prescripția Inspecției Financiare nr. 27-04-03/1499, care a fost confirmată ca executorie în baza Încheierii Curii Supreme de Justiție nr. 3ra-402/22 din 18.05.2022.

17. La caz, potrivit art. 391 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3

ani, iar coraborat cu art. 395 alin. (1) Cod civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naşte la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Având în vedere cele menționate supra reiterează că, la caz, dreptul la acțiune începe să curgă conform actului administrativ defavorabil executoriu, Prescripția Inspecției Financiare nr. 27-04- 03/1449, emis la data de 27.12.2019, recepționată de către Inspectoratul Național de Probațiune la data de 09 ianuarie 2020, devenit executoriu la data de 18.05.2022.

18. În aceeaşi ordine de idei, în cazul în care actul administrativ individual nu ar fi fost contestat, termenul de prescripție ar fi expirat la 09 ianuarie 2023, însă, acțiunea în speță a fost înaintată la 30 decembrie 2022, în interiorul termenului general de prescripție.

19. La fel, menționează că Inspectoratul Național de Probațiune a acționat în instanța de judecată mai mulți angajați şi ex-angajați care nu au restituit voluntar prejudiciul, iar cererile au fost admise integral de către instanțele de judecată competente după cum rezultă din următoarele hotărâri: Hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 28.02.2023, dosar nr. 2-2987/2022: Hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Făleşti din 09.03.2023, dosar nr. 2-1/2023; Hotărârea Judecătoriei Hânceşti, sediul Central din 21.03.2023, dosar nr. 2-71/2023; Hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 06.06.2023, dosar nr. 2-190/2023; Hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 20.12.2023, dosar nr. 2-6012/2022; Decizia Curții de Apel Cahul din 20.11.2023, dosarul 2-22189198-05-2r-21092023.

20. În acelaşi context menționează şi Decizia din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, în dosarul nr. 2r-168/2023 (2-22188380-03-2r-05052023, Jud. Stela Procopciuc) privind excepția de tardivitate înaintată de Ursuleac Olga prin care s-a stabilit: „(...) Subsecvent, dreptul la acțiune a Inspectoratului National de Probațiune împotriva lui Ursuleac Olga a apărut la 18 mai 2022, când prin hotărâre judecătorească irevocabilă acțiunea sa privind anularea prescripției nr. 27-04-03/1449 din 27.12.2019 s-a respins, deoarece în situația în care raportul și Prescripția au fost contestate în instanța de judecată, angajatorul nu avea nici un drept să solicite recuperarea de la angajați a sumelor achitate în plus și indicate în Prescripție. Este neîntemeiat şi argumentul instanței de nivelul unu că termenul de prescripție a început a curge pentru Inspectoratul Național de Probațiune la 22.11.2019 când i s-a comunicat Raportul privind rezultatele inspectării financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Inspectoratului Național de Probațiune al Ministerului Justiției, or, acesta constituie în sine o operațiune administrativă care nu produce afecte juridice și nu poate fi contestat decât odată cu actul administrat.

Legislația relevantă

21. În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

22. Conform art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

23. În acord cu prevederile art. 186[1] din Codul de procedură civilă, cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen. Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor. Dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepţia de tardivitate, instanţa de judecată respinge acţiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs. Instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin. (3), este în drept: a) să respingă recursul şi să menţină încheierea.

24. Prevederile art. 7 alin. (1) (4) din Codul civil în redacția din 01.03.2019, statuează expres că legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare. În cazul situaţiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura şi întinderea drepturilor şi obligaţiilor părţilor, precum şi orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

25. Conform art. 395 alin. (1) din Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

26. Reieșind din prevederile art. 344 alin. (1) – (4) din Codul Muncii, reținerea de la salariatul vinovat a sumei prejudiciului material care nu depășește salariul mediu lunar se efectuează prin ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) angajatorului, care trebuie să fie emis în termen de cel mult o lună din ziua stabilirii mărimii prejudiciului. (2) Dacă suma prejudiciului material ce urmează a fi reținută de la salariat depășește salariul mediu lunar sau dacă a fost omis termenul menționat la alin. (1), reținerea se efectuează conform hotărîrii (deciziei) instanței de judecată. (3) În cazul în care angajatorul nu respectă modul stabilit pentru repararea prejudiciului material, salariatul este în drept să se adreseze în instanța de judecată (titlul XII). (4) În caz de apariție a divergențelor privind modul de reparare a prejudiciului material, părțile sînt în drept să se adreseze în instanța de judecată în termen de un an din ziua constatării mărimii prejudiciului (titlul XII).

Aprecierea instanței

27. *Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive*.

28. Din materialul probator rezultă că la 27 decembrie 2019 a fost emisă Prescripția Inspecției Financiare nr. 27-04-03/1449, prin care Inspectoratul Național de Probațiune a fost obligat să înlăture încălcările constate în Raport, fiind recepționate de reclamant la 09 ianuarie 2020, iar reieșind din materialele cauzei se atestă că, la 22 noiembrie 2019 a fost emis Raportul privind rezultatele inspectării financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico - financiară a Inspectoratului Național de Probațiune.

29. Respectiv, Inspectoratul Național de Probațiune cunoștea despre mărimea prejudiciului material pretins cauzat de angajat, însă, în decursul de un an nu a înaintat careva acțiuni împotriva lui Melinte Valeriu.

30. Astfel, termenul de depunere a acțiunii de către Inspectoratul Național de Probațiune urmează a fi calculat anume din data de 09 ianuarie 2020, iar având în vedere dispozițiile legale citate mai sus, se deduce că termenul limită până la care urma a fi înaintată cererea de chemare în judecată era de 09 ianuarie 2021, iar ținând cont că termenul a expirat într-o zi nelucrătoare (sâmbătă), termenul urma să expire în următoarea zi lucrătoare – 11 ianuarie 2021.

31. Subsecvent, instanța de fond corect a respins argumentul reclamantului cu privire la faptul că termenul de prescripție urmează să fie calculat din data emiterii Încheierii nr. 3ra-402/22 din 18 mai 2022 emisă de Curtea Supremă de Justiție, prin care a fost obligat Inspectoratul Național de Probațiune de a întreprinde acțiuni întru recuperarea, conform legislației în vigoare, a cheltuielilor neîntemeiate de la salariații și ex-salariații care au beneficiat de plăți greșit calculate.

32. Pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul civil subliniază că faptul contestării în instanța de contencios administrativ a raportului și a prescripției Inspecției Financiare nu avea ca efect suspendarea de drept a executării acestora și nici suspendarea cursului termenului prevăzut de art. 344 alin. (4) Codul muncii. În lipsa unei măsuri procesuale dispuse de instanța competentă privind suspendarea executării actului administrativ, reclamantul era ținut să își exercite drepturile în termenele stabilite de lege. Prin urmare, existența litigiului de contencios administrativ nu constituia un impediment juridic pentru formularea acțiunii împotriva persoanelor considerate responsabile de producerea prejudiciului.

33. Verificând legalitatea și temeinicia încheierii primei instanțe, prin prisma motivelor invocate de recurent și a materialelor cauzei, Colegiul judiciar conchide că soluția instanței de fond este legală și întemeiată.

34. Respectiv nu poate fi reținută și va fi respinsă alegația Inspectoratului Național de Probațiune precum că prescripția urmează a fi calculată din data de 18 mai 2022 conform actului administrativ defavorabil, Prescripția Inspecției Financiare nr. 27-04-03/1499, care a fost confirmată ca executorie în baza încheierii Curii Supreme de Justiție nr. 3ra-402/22 din 18 mai 2022.

35. Or, norma specială prevăzută la art. 344 alin. (4) Codul muncii leagă începutul curgerii termenului de un an de momentul constatării mărimii prejudiciului, iar nu de data epuizării eventualelor litigii privind legalitatea actelor prin care prejudiciul a fost constatat. Prin urmare, odată ce reclamantul a luat cunoștință despre cuantumul pretinsului prejudiciu și despre persoanele considerate responsabile, termenul special a început să curgă independent de contestarea ulterioară a actelor administrative.

36. Prin urmare, Colegiul reiterează că termenul de depunere a cererii a fost depășit, iar acest aspect al procedurii a fost fundamentat corect. Tardivitatea cererii, în astfel de situații, poate duce la respingerea solicitării de încasare a prejudiciului, fiind un factor esențial pentru stabilirea legalității procedurii.

37. Colegiul de asemenea nu poate reține argumentul recurentului întemeiat pe Decizia Curții de Apel Bălți din 18 iulie 2023, întrucât jurisprudența altor instanțe de apel nu are caracter obligatoriu. În plus, circumstanțele de fapt și cadrul procesual al cauzei respective nu au fost demonstrate ca fiind identice cu cele din prezenta cauză. La examinarea prezentei cauze, Colegiul este ținut să aplice norma specială prevăzută de art. 344 alin. (4) Codul muncii, care fixează momentul de început al termenului de prescripție la data constatării mărimii prejudiciului.

38. În același timp, Colegiul reține că, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în jurisprudența sa a stabilit cu valoare de principiu că respectarea termenului de prescripție este o condiție ce generează stabilitatea raporturilor juridice, or, acestea devenite irevocabile în pofida expirării termenului de prescripție garantează titularului dreptului siguranța și securitatea raportului în care este parte, iar orice deviere de la acest principiu, în absența unor temeiuri relevante, constituie o ingerință față de valorile protejate de CEDO (art. 6) și implicit incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice (Hotărârea CEDO din 18.03.2008 emisă în cauza Dacia versus Moldova, Hotărârea CEDO din 16.07.2009 emisă în cauza Baroul Partener-A versus Moldova, Hotărârea CEDO din 25.11.2009 emisă în cauza IPTEH și alții contra Moldovei).

39. Cu referință la termenele de prescripție, Curtea a notat că înaintarea unei acţiuni în pofida expirării termenului general de prescripţie sunt contrare articolului 6 al Convenţiei, deoarece ele permit instanţelor judecătoreşti să continue examinarea unei cauzei, circumstanță apreciată drept contrară art. 6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, Curtea considerând că la îndeplinirea acţiunilor procedurale, respectarea cerinţelor cu privire la admisibilitate constituie un aspect important al dreptului la un proces echitabil, iar rolul jucat de termenele de prescripţie este de o importanţă majoră atunci când este interpretat în lumina Preambulului Convenţiei, care, în partea sa relevantă, declară preeminenţa dreptului, o parte a moştenirii comune a Statelor Contractante (Brumărescu v. Romania, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII şi Roşca v. Moldova, nr.6267/02, §24, 22 martie 2005).

40. Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că, excepția de tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, instanța de fond corect a conchis necesitatea admiterii cererii privind ridicarea excepției de tardivitate și ca consecință

respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Inspectoratul Național de Probațiune împotriva lui Melinte Valeriu cu privire la încasarea prejudiciului material, ca fiind înaintată cu omiterea termenului de prescripție.

41. Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Inspectoratul Național de Probațiune.

42. În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E :

Se respinge recursul declarat de Inspectoratul Național de Probațiune.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 aprilie 2025, prin care a fost admisă excepția de tardivitate înaintată de Melinte Valeriu și s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul Național de Probațiune către Melinte Valeriu privind încasarea prejudiciului material, ca fiind tardivă.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul: Eleonora Badan-Melnic

Judecătorii: Svetlana Vîșcu

Roman Pascari